

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Psalms from the Second Temple Period - 21284

Last update 05-09-2019

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Bible

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof. Esther Chazon

Coordinator Email: esther.chazon@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Wed. 14:30-15:30

Teaching Staff:

Prof Esther Chazon

Course/Module description:

The course will examine a wide variety of psalms and collections of Psalms discovered at Qumran. Special attention will be paid to their function and use of the Bible.

Course/Module aims:

1. Study a wide variety of psalms discovered at Qumran with special attention to their function and life-setting.
2. Acquire the skills for reading and understanding the Dead Sea Scrolls.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

1. To gain familiarity with the corpus of psalms and religious poetry discovered at Qumran and with the scholarly editions of the Dead Sea Scrolls.
2. To analyze the psalms and religious poetry in the Scrolls including their use of the Bible.
3. To distinguish between sectarian compositions and non-sectarian texts.
4. To compare the psalms and religious poetry in the literature of the Second Temple period with later Jewish prayer.

Attendance requirements(%):

80%

Teaching arrangement and method of instruction: Students will read and explain the text and secondary reading(s) assigned for each class.

For certain topics students will be assigned different readings and each student will report to the class on his/her assigned reading.

The professor will introduce each topic and guide class discussions.

Course/Module Content:

1. המזמורים במגילות מדבר יהודה - מיפוי הממצאים והשאלות המחקריות 29.10

2. מגילת התהלים ממערה 11 - בין מזמור "מקראי" למזמור "חיצוני" 5.11

מהדורת הטקסט:

Sanders, J., *The Psalms Scroll of Qumran Cave 11 (11QPsa), Discoveries in the*

חזון, אסתר, "מזמורי תהילים במגילות מדבר יהודה, "עולם התנ"ך, ספר תהילים ב', ערך גרשון גליל, תל-אביב, דודזון-אתי, 1995, עמ' 282-287. BS 1142.2 E5 1993; לסריקה

אשל, חנן, "מזמורים שאינם בנוסח המסורה המתועדים במגילות ספר תהילים שנמצאו בקומראן, "מגילות קומראן: מבואות ומחקרים, ערך מ' קיסטר, ירושלים, יד בן-צבי, 2009, עמודים 209-224. (על קנא, קנד, בן-סירא נא, המזמור אסכטולוגי ממערה 4) BS 1881 M445 2009 + ספר אלקטרוני (1722271)

+הורביץ, אבי, בין לשון ללשון, ירושלים, ביאליק, 1972. עמודים 67-73, 79-107, 170-184. (רשות) PJ 4544 H68

3. רשימת חיבורי דוד וחתימת מגילת התהילים ממערה 11, תפקיד הרשימה ואופי המגילה 12.11

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), 48-49, 91-93.

אשל, חנן, "מזמורים שאינם בנוסח המסורה", 209-212.

הרן, מנחם, "המגילה 11QPsa ובעית חיבורו של ספר תהילים, "בתוך: שערי טלמון, ערכו ע' טוב ומ' פישביין, 1992 Lake Winona, עמודים 123-128*.

מזרחי, נועם, "רשימת 'חיבורי דוד, שבמגילת המזמורים מקומראן (11QPsa) כז 2-11 וזיקותיה לתיאורי דוד ושלחמה בספר מלכים ובספר דברי הימים, "מגילות ה-ו (תשס"ח) 167-197. BS1881M42 2003

Goshen-Gottstein, Moshe, "The Psalms Scroll (11QPsa): A Problem of Canon and Text," *Textus* 5 (1986): 22-33. X5 + Electronic journal

+Flint, Peter, *The Dead Sea Psalms Scrolls and the Book of Psalms* (STDJ 17; Leiden, 1997), Pages 18-26, 148-149, 189-227. (BS 1882.3 P7 F56 1997 רשות)

19.11. מזמור קנה, השיר לבורא, ותפילות ישראל

Sanders, *The Psalms Scroll*, DJD IV, pages 45, 70-71; 47, 89-91.

אשל, חנן וקנדי-הראל, שלומית, "מזמור קנה - שיר אלף-ביתי מימי הבית השני על החזרה בתשובה, "צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמד שנה, ערכו ד' סיון, ד' טלשיר וח' כהן, אוניברסיטת בן-גוריון, תשס"ט, עמודים 29-51. PJ 2009 Z26 Q55 4514

חזון, אסתר, "דו-שיח עם המקרא במזמורים ובתפילות מקומראן, "מגילות א (תשס"ג) 59-60, 63-66, והסיכום ב-68-70. BS 1881 M42 2003

ויינפלד, משה, "עקבות של קדושת יוצר ופסוקי דזמרה במגילות קומראן ובספר בן-סירא, "תרביץ מה (תשל"ו) 15-26. X5 + כתב עת אלקטרוני +להביא סידור תפילה רינת ישראל

3.12. 5. שירי ציון והשיר לציון במגילות התהלים

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), pages 43 and 86-89. BS 1880 D53 S004

אשל, "'מזמורים שאינם בנוסח המסורה'", 222-224.

קימרון אלישע, מגילות מדבר יהודה: החיבורים העבריים, כרך שני, ירושלים תשע"ג, עמ' 353, 357-356

Ulrich, Eugene, et al., "88. 4QPsf" in *Qumran Cave 4 XI: Psalms to Chronicles* (DJD 16), 2000, pages 85-88 and 96-106. BS 1880 D53 S016

קיסטר, מנחם, "ירושלים והמקדש בקומראן", בתוך מגילות קומראן: מבואות ומחקרים, עמ' 477-484 ו-496 (על השיר לציון ושיר בספר טוביה פרק 13). BS 1881 M445 2009+ ספר אלקטרוני

Morgenstern, Mathew, "The Apostrophe to Zion-A Philological and Structural Analysis," *Dead Sea Discoveries* 14 (2007): 178-198. (additional reading) X5 + Electronic journal

6. מזמור קנד והתפילה לשלומו של המלך יונתן (4Q448) 10.12

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), 39 and 64-70. BS 1880 D53 S004

Eshel, E. Eshel, H., Yardeni, A., "448. 4QApocryphal Psalm and Prayer" (DJD 11), 409-425. BS 1880 D53 S011 1998

אשל אסתר, אשל חנן, ירדני עדה, "חיבור מקומראן ובו קטע ממזמור קנ"ד ותפילה לשלומו של יונתן המלך וממלכתו", תרביץ ס (תשנ"א) 295-317.

אשל חנן ואסתר, "התפילה לשלומה של יונתן המלך, מזמור קנד והפשר לישעיה", תרביץ סז (תשנ"ח) 121-130. X 5 אלקטרוני עת כתב +

פלוסר, דוד, "הערה לתפילה לשלמה של יונתן המלך", תרביץ, סא (תשנ"ב) 297-300. X 5 + אלקטרוני

קימרון, אלישע, "על הברכה ליונתן המלך", תרביץ, סא (תשנ"ב) 565-567. X 5 + כתב עת אלקטרוני

Main, Emmanuelle, "For King Joshua or Against? The Use of the Bible in 4Q448," in *Biblical Perspectives: Early Use and Interpretation of the Bible in Light of the Dead Sea Scrolls* (ed. M. E. Stone and E. G. Chazon; STDJ 28; Brill: Leiden, 1998), 113-135. BS 1881 M47 S001

7. קינות מקומראן וביקורת חברתית-פוליטית במגילות (תפילת יוסף, 4Q501, 4Q179) 17.12
קימרון אלישע, מגילות מדבר יהודה: החיבורים העבריים כרך שני, ירושלים, יד בן-צבי, 2013, עמ' 308-310.

Parry, Donald and Tov, Emanuel, *The Dead Sea Scrolls Reader (DSSR) Part 5 Poetic and Liturgical Texts*, (Leiden, 2004) 148-150, 510-513.

Berlin, Adele. "Quman Laments and the Study of Lament Literature," *Liturgical Perspectives: Proceedings of the Fifth International Symposium of the Orion Center* (ed. E. Chazon; Leiden, 2003), 1-17.

Horgan, Mauyra, "A Lament over Jerusalem (4Q179)," *Journal of Semitic Studies* 18 (1973) 222-234.

8. שירי לחש ושירי הגנה מפני שדים - תה' צא, 11QapocPsalms, ושירי המשכיל 24.12

מהדורת הטקסט:

F. García Martínez et al., *Qumran Cave 11 II 11Q2-18, 11Q20-31 (DJD 23)* 185-205.

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך שני 345-346, 316-329.

אשל, אסתר, "האמונה בשדים", 306-308 (על מזמור צא), 270-283.

ניצן, בלהה, תפילת קומראן ושירתה, 165-170.

ניצן, בלהה, "שירי שבח 'לפחד ולבהל' רוחות רשע (511ק4 510ק4)", תרביץ 55 (תשמ"ה) 19-46.

תא שמע, ישראל, "הערות לשירי שבח מקומראן", תרביץ 55 (תשמ"ה) 440-442.

Eshel, Esther, "Apotropaic Prayers in the Second Temple Period," in *Liturgical Perspectives* (ed. Chazon), 69-88.

9. אוסף מזמורים לא-מקראיים והיחוס הפסודו-אפיגפי (4Q381, 4Q380) 31.12

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך שני, עמודים 330-343

Schuller, Eileen M., *Non-Canonical Psalms: A Pseudepigraphic Collection* (Atlanta, 1986), pages 21-38, 71-85, 94-104, 115-122, 128-162, 200-212, 215-221, 248-257 (& text with commentary on 4Q381 1, 15, 24, 31, 33, 69, 76-67 4Q380 1).

+Schuller, "4QNon-Canonical Psalms A, B," *Qumran Cave 4 VI: Poetical and Liturgical Texts, Part 1* (DJD 11; ed. Eshel et al.; Oxford: Clarendon, 1998) 75-164.

חזון, "דו-שיח", עמודים 59-63.

רפפורט, אוריאל, "נספח ב" ו"נספח ג" לספר דניאל בתוך: עולם התנ"ך: דניאל, עזרא ונחמיה, 106-108.

"תפילת מנשה", בתוך: כהנא, אברהם, הספרים החיצוניים, כרך א.2, עמודים שלב-שלה.

William M. Schniedewind, "A Qumran Fragment of the Ancient 'Prayer of Manasseh,'" *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft* 108 (1996) 105-107.

10. ההודיות - השירה הכיתתית 7-14.1

מגילת ההודיות ממערה 1 (1QHodayota):

Stegemann, Hartmut with Schuller, Eileen, 1QHodayota with Incorporation of 1QHodayotb and 4QHodayota-f (DJD 40; Oxford:2009), 49-53, 87-96, 118-143, 240-249.

ליכט, יעקב מגילת ההודיות, ירושלים, תשנ"ז, 27-51, 55-75, 160-169, 187-191 (הודיות א-ד, כ-כא, כה).

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך ראשון, 59-62, 65, 68-71, 88-91, 102-105.

שולר, איילין, "מגילת ההודיות, בתוך: מגילות קומראן: מבואות ומחקרים כרך ראשון 261-273.

Chazon, Esther G., "Liturgical Function in the Cave 1 Hodayot Collection," Qumran Cave 1 Revisited: Proceedings of the Sixth Meeting of the IOQS, Ljubljana 2007 (ed. D. Parry, D. Falk, S. Metso, & E. Tigchelaar; STDJ 91; Leiden: Brill, 2010), 135-150.

Chazon, Esther G. "Lowly to Lofty: The Hodayot's Use of Liturgical Traditions to Shape Sectarian Identity and Religious Experience," *Revue de Qumran* 101 (2013): 3-19.

מגילות של הודיות ממערה 4 (4Q427-432, 471b בתוך:

Qumran Cave 4 XX Poetic and Liturgical Texts, Part 2 (DJD 19; ed. E. Chazon et al.; Oxford, 1999) pages 69-157, 199-207, 421-432.

Collins, John, "A Thrice-Told Hymn;" Dimant, Devorah, "A Synoptic Comparison of Parallel Sections in 4Q427 7, 4Q491 11, 4Q471B," *Jewish Quarterly Review* 85 (1994): 151-161.

Wise, M. O., "באלים כמוני מי" A Study of 4Q491c, 4Q471b, 4Q427 7 and 1QHA 25:35-26:10," *Dead Sea Discoveries* 7 (2000) 173-219 (especially 173-182, 213-219).

Required Reading:

1. המזמורים במגילות מדבר יהודה – מיפוי הממצאים והשאלות המחקריות 29.10

2. מגילת התהלים ממערה 11 – בין מזמור "מקראי" למזמור "חיצוני" 5.11

מהדורת הטקסט:

Sanders, J., *The Psalms Scroll of Qumran Cave 11 (11QPsa), Discoveries in the Judaean Desert IV. Pages 5-6, 35-45. BS 1880 D53 S004*

חזון, אסתר, "מזמורי תהלים במגילות מדבר יהודה," עולם התנ"ך, ספר תהלים ב', ערך גרשון גליל, תל-אביב, דודזון-אתי, 1995, עמ' 282-287. BS 1142.2 E5 1993; לסריקה

אשל, חנן, "מזמורים שאינם בנוסח המסורה המתועדים במגילות ספר תהילים שנמצאו בקומראן", מגילות קומראן: מבואות ומחקרים, ערך מ' קיסטר, ירושלים, יד בן-צבי, 2009, עמודים 209-224. (על קנא, קנד, בן-סירא נא, המזמור אסכטולוגי ממערה 4) 2009 M445 1881 BS + ספר אלקטרוני (1722271)

+הורביץ, אבי, בין לשון ללשון, ירושלים, ביאליק, 1972. עמודים 67-73, 79-107, 170-184. (רשות) PJ 4544 H68

3. רשימת חיבורי דוד וחתימת מגילת התהלים ממערה 11, תפקיד הרשימה ואופי המגילה 12.11

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), 48-49, 91-93.

אשל, חנן, "מזמורים שאינם בנוסח המסורה", 209-212.

הרן, מנחם, "המגילה 11QPsa ובעית חיבורו של ספר תהילים", בתוך: שערי טלמון, ערכו ע' טוב ומ' פישבין, 1992 Lake Winona, עמודים 123-128*.

מזרחי, נועם, "רשימת חיבורי דוד, שבמגילת המזמורים מקומראן (11QPsa) כז 11-2 וזיקותיה לתיאורי דוד ושלחמה בספר מלכים ובספר דברי הימים", מגילות ה-ו (תשס"ח) 167-197. BS1881M42 2003

Goshen-Gottstein, Moshe, "The Psalms Scroll (11QPsa): A Problem of Canon and Text," *Textus* 5 (1986): 22-33. X5 + Electronic journal

+Flint, Peter, *The Dead Sea Psalms Scrolls and the Book of Psalms* (STDJ 17; Leiden, 1997), Pages 18-26, 148-149, 189-227. (BS 1882.3 P7 F56 1997 רשות)

4. מזמור קנה, השיר לבורא, ותפילות ישראל 19.11

Sanders, *The Psalms Scroll*, DJD IV, pages 45, 70-71; 47, 89-91.

אשל, חנן וקנדי-הראל, שלומית, "מזמור קנה - שיר אלף-ביתי מימי הבית השני על החזרה בתשובה", צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמד שנה, ערכו ד' סיון, ד' טלשיר וח' כהן, אוניברסיטת בן-גוריון, תשס"ט, עמודים 29-51. 2009 Z26 Q55 4514 PJ

חזון, אסתר, "דו-שיח עם המקרא במזמורים ובתפילות מקומראן", מגילות א (תשס"ג) 59-60, 63-66, והסיכום ב-68-70. 2003 M42 1881 BS

ויינפלד, משה, "עקבות של קדושת יוצר ופסוקי דזמרה במגילות קומראן ובספר בן-סירא", תרביץ מה (תשל"ו) 15-26. X5 + כתב עת אלקטרוני +להביא סידור תפילה רינת ישראל

5. שירי ציון והשיר לציון במגילות התהלים 3.12

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), pages 43 and 86-89. BS 1880 D53 S004

אשל, "'מזמורים שאינם בנוסח המסורה", 222-224.

קימרון אלישע, מגילות מדבר יהודה: החיבורים העבריים, כרך שני, ירושלים תשע"ג, עמ' 353, 357-356

Ulrich, Eugene, et al., "88. 4QPs^f in Qumran Cave 4 XI: Psalms to Chronicles (DJD 16), 2000, pages 85-88 and 96-106. BS 1880 D53 S016

קיסטר, מנחם, "ירושלים והמקדש בקומראן", בתוך מגילות קומראן: מבואות ומחקרים, עמ' 477-484 ו-496 (על השיר לציון ושיר בספר טוביה פרק 13). 496-484 BS 1881 M445 2009+ ספר אלקטרוני

Morgenstern, Mathew, "The Apostrophe to Zion-A Philological and Structural Analysis," *Dead Sea Discoveries* 14 (2007): 178-198. (additional reading) X5 + *Electronic journal*

6. מזמור קנד והתפילה לשלומו של המלך יונתן (4Q448) 10.12

Sanders, *The Psalms Scroll* (DJD 4), 39 and 64-70. BS 1880 D53 S004

Eshel, E. Eshel, H., Yardeni, A., "448. 4QApocryphal Psalm and Prayer" (DJD 11), 409-425. BS 1880 D53 S011 1998

אשל אסתר, אשל חנן, ירדני עדה, "חיבור מקומראן ובו קטע ממזמור קנ"ד ותפילה לשלומו של יונתן המלך וממלכתו", תרביץ ס (תשנ"א) 295-317.

אשל חנן ואסתר, "התפילה לשלומה של יונתן המלך, מזמור קנד והפשר לישעיה", תרביץ סז (תשנ"ח) 121-130. X 5 + אלקטרוני עת כתב

פלוסר, דוד, "הערה לתפילה לשלמה של יונתן המלך", תרביץ, סא (תשנ"ב) 297-300. X 5 + אלקטרוני

קימרון, אלישע, "על הברכה ליונתן המלך", תרביץ, סא (תשנ"ב) 565-567. X 5 + כתב עת אלקטרוני

Main, Emmanuelle, "For King Joshua or Against? The Use of the Bible in 4Q448," in *Biblical Perspectives: Early Use and Interpretation of the Bible in Light of the Dead Sea Scrolls* (ed. M. E. Stone and E. G. Chazon; STDJ 28; Brill: Leiden, 1998), 113-135. BS 1881 M47 S001

7. קינות מקומראן וביקורת חברתית-פוליטית במגילות (תפילת יוסף, 4Q501, 4Q179) 17.12 קימרון אלישע, מגילות מדבר יהודה: החיבורים העבריים כרך שני, ירושלים, יד בן-צבי, 2013, עמ' 308-310.

Parry, Donald and Tov, Emanuel, *The Dead Sea Scrolls Reader (DSSR) Part 5 Poetic and Liturgical Texts*, (Leiden, 2004) 148-150, 510-513.

Berlin, Adele. "Quman Laments and the Study of Lament Literature," *Liturgical Perspectives: Proceedings of the Fifth International Symposium of the Orion Center* (ed. E. Chazon; Leiden, 2003), 1-17.

Horgan, Mauyra, "A Lament over Jerusalem (4Q179)," *Journal of Semitic Studies* 18 (1973) 222-234.

8. שירי לחש ושירי הגנה מפני שדים – תה' צא, 11QapocPsalms, ושירי המשכיל 24.12

מהדורת הטקסט:

F. García Martínez et al., *Qumran Cave 11 II 11Q2-18, 11Q20-31 (DJD 23)* 185-205.

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך שני 345-346, 316-329.

אשל, אסתר, "האמונה בשדים", 306-308 (על מזמור צא), 270-283.

ניצן, בלהה, תפילת קומראן ושירתה, 165-170.

ניצן, בלהה, "שירי שבח 'לפחד ולבהל' רוחות רשע (4Q510 4Q511)", תרביץ 55 (תשמ"ה) 46-19.

תא שמע, ישראל, "הערות לשירי שבח מקומראן", תרביץ 55 (תשמ"ה) 440-442.

Eshel, Esther, "Apotropaic Prayers in the Second Temple Period," in *Liturgical Perspectives* (ed. Chazon), 69-88.

9. אוסף מזמורים לא-מקראיים והיחוס הפסודו-אפיגפי (4Q381, 4Q380) 31.12

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך שני, עמודים 330-343

Schuller, Eileen M., *Non-Canonical Psalms: A Pseudepigraphic Collection* (Atlanta, 1986), pages 21-38, 71-85, 94-104, 115-122, 128-162, 200-212, 215-221, 248-257 (& text with commentary on 4Q381 1, 15, 24, 31, 33, 69, 76-67 4Q380 1).

+Schuller, "4QNon-Canonical Psalms A, B," *Qumran Cave 4 VI: Poetical and Liturgical Texts, Part 1* (DJD 11; ed. Eshel et al.; Oxford: Clarendon, 1998) 75-164.

חזון, "ידו-שיח", עמודים 59-63.

רפפורט, אוריאל, "נספח ב" ו"נספח ג" לספר דניאל בתוך: עולם התנ"ך: דניאל, עזרא ונחמיה, 106-108.

"תפילת מנשה", בתוך: כהנא, אברהם, הספרים החיצוניים, כרך א. 2, עמודים שלב-שלה.

William M. Schniedewind, "A Qumran Fragment of the Ancient 'Prayer of Manasseh,'" *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft* 108 (1996) 105-107.

10. ההודיות – השירה הכיתתית 7-14.1

מגילת ההודיות ממערה 1 (1QHodayota):

Stegemann, Hartmut with Schuller, Eileen, *1QHodayota with Incorporation of 1QHodayotb and 4QHodayota-f* (DJD 40; Oxford:2009), 49-53, 87-96, 118-143,

240-249.

ליכט, יעקב מגילת ההודיות, ירושלים, תשנ"ז, 27-51, 55-75, 160-169, 187-191 (הודיות א-ד, כ-כא, כה).

קימרון, מגילות מדבר יהודה כרך ראשון, 59-62, 65, 68-71, 88-91, 102-105.

שולר, איילין, "מגילת ההודיות, בתוך: מגילות קומראן: מבואות ומחקרים כרך ראשון 261-273.

Chazon, Esther G., "Liturgical Function in the Cave 1 Hodayot Collection," *Qumran Cave 1 Revisited: Proceedings of the Sixth Meeting of the IOQS, Ljubljana 2007* (ed. D. Parry, D. Falk, S. Metso, & E. Tigchelaar; STDJ 91; Leiden: Brill, 2010), 135-150.

Chazon, Esther G. "Lowly to Lofty: The Hodayot's Use of Liturgical Traditions to Shape Sectarian Identity and Religious Experience," *Revue de Qumran* 101 (2013): 3-19.

מגילות של הודיות ממערה 4 (4Q427-432, 4Q471b בתוך: *Qumran Cave 4 XX Poetic and Liturgical Texts, Part 2* (DJD 19; ed. E. Chazon et al.; Oxford, 1999) pages 69-157, 199-207, 421-432.

Collins, John, "A Thrice-Told Hymn;" Dimant, Devorah, "A Synoptic Comparison of Parallel Sections in 4Q427 7, 4Q491 11, 4Q471B," *Jewish Quarterly Review* 85 (1994): 151-161.

Wise, M. O., "באלים כמוני מי" A Study of 4Q491c, 4Q471b, 4Q427 7 and 1QHA 25:35-26:10," *Dead Sea Discoveries* 7 (2000) 173-219 (especially 173-182, 213-219).

Additional Reading Material:

Research tools:

Tov, E., *The Texts from the Judaean Desert – Indices and An Introduction to the Discoveries in the Judaean Desert Series* (DJD 39) Lists B & C.

Abegg, *The Dead Sea Scrolls Concordance* (2 volumes; Leiden, 2003).

Accordance Database Software.

Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls on-line searchable Bibliography. *The Orion Center Bibliography of the Dead Sea Scrolls*). <http://orion.mscc.huji.ac.il>.

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 20 %
Project work 0 %
Assignments 80 %
Reports 0 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: